

FŐFELÜGYELETI HATÓSÁG:
SZÉKESFEHÉRVÁRI TANKERÜLET.

KATOLIKUS ISKOLAI FŐHATÓSÁG:
DUNÁNTÜLI KERÜLET.

A
SZENT ORSOLYA-REND
DOMBÓVÁRI
NŐIPARISKOLÁJÁNAK
ÉVKÖNYVE

AZ 1943—44. ISKOLAI ÉVRŐL.

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK 18. ÉVE.

SZERKESZTETTE:

M. HORVÁTH OTILIA
IGAZGATÓ.

A DOMBÓVÁRI SZ. ORSOLYA-RENDI NŐIPARIKOLA IGAZGATÓSÁGÁTÓL.

145. .... sz.
1943-44.

Nyilv. tart. szám: Tanker. I.6.
Tárgy: Évkönyv felterjesztése.

Melléklet: 1 db.
Vonatkozó szám: ----

Főtisztelendő Egyházmegyei Főtanfelügyelőségi

Hivatalnak,

P é c s .

Tisztelettel csatoltan felterjesztem a dombóvári Szent Orsolya-rendi nőipariskola 1943-44. évi Évkönyvét.

Mély tisztelettel:

Dombóvár, 1944. jun. 15.

Attila
igazgató.

FŐFELÜGYELETI HATÓSÁG:
SZÉKESFEHÉRVÁRI TANKERÜLET.

KATOLIKUS ISKOLAI FÓHATÓSÁG:
DUNÁNTÜLI KERÜLET.

A
SZENT ORSOLYA-REND
DOMBÓVÁRI
NŐIPARISKOLÁJÁNAK
ÉVKÖNYVE

AZ 1943—44. ISKOLAI ÉVRŐL.

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK 19. ÉVE.

SZERKESZTETTE:
M. HORVÁTH OTILIA
IGAZGATO.

Felelős kiadó: M. HORVÁTH OTTILIA, igazgató.

I. Az iskola multja.

Iskolánk 1925-ben nyílt meg. A Szent Orsolya-rend már 10 éve működött Dombóváron, mikor mind gyakrabban hangzott el a társadalom részéről az a kívánság, hogy a leányifjúság részére nyisson a négy középiskola fölé épülő szakiskolát. Gr. Zichy Gyula pécsi megyéspüspök Úr és Dombóvár nagyközség anyagi támogatásával 1925. nyarán fel is épült a zárda új épületszárnya, melyben elhelyezést nyert a nőipariskola. Az I. osztály 35 növendékkel indult meg. Következő évben megnyílt a fehérvarró II. és a felsőruha-varró I. osztálya. Az első záróvizsgálaton, 1927. július 1-én 12 növendék szerzett végbizonyítványt, kik 1 évi szakbavágó gyakorlat után tehettek mestervizsgálatot. — 1931—35-ig a munkamesternői vizsgálatra készülő növendékek a felsőruha-varró II. osztályának elvégzése után egy gyakorló-évet töltöttek az intézetben, év végén az elméleti és gyakorlati tárgyakból vizsgálatot tettek a tanítóképesítő vizsgálobizottsága előtt és munkamesternői bizonyítványt kaptak. A V. K. M. 51.800/1935 sz. rendelete megszüntette a munkamesternői vizsgálatot. — Az intézet bővült 1928-ban tornateremmel; 1931-ben kertí uszodával; 1932-ben kertí játszótérrel. 1935-ben ünnepelte a Rend alapításának 400 éves jubileumát, ekkor épült ki az eredeti terv szerint az intézet utcai homlokzatának még hiányzó része és a nagyméretű kápolna; rajzterem is ekkor létesült. Ebben az évben nyitottuk meg a nőipariskola hímző szakosztályát.

1936-ban lépett életbe a közoktatásügyi igazgatásról szóló 1935: VI. t.-c., mely megszüntette az iparoktatási kir. főigazgatóság működését; azóta iskolánk fölött az állami főfelügyeleti jog gyakorlását a székesfehérvári tankerületi kir. főigazgató végzi. 1937-ben beszüntettük a fehérvarró II. osztályát.

1938-ban a Szt. István-évvel kapcsolatos székesfehérvári tanügyi kiállításón szép sikerrel mutatta be iskolánk a hímző-osztály tanmenetszerű anyagát. — Ebben az évben lépett életbe az iparügyi miniszter rendelkezése, mely szerint a záróvizsgát tett növendékek már hat hónapi szakbavágó gyakorlat után tehetnek mestervizsgálatot. — 1939-ben a nőipariskola új műhelytermekbe költözködött, a Deák Ferenc-utca 3. szám alatti házba; az elméleti tárgyak tantermei továbbra is a főépületben maradtak. A *katolikus autonom* iskolahálózat fokozatos kiépítése során a Katolikus Iskolai Főhatóság 1941. február 1-én a szakirányú iskolákat is bekapcsolta a Katolikus Tanügyi Főigazgatóság jogkörébe. Intézetünk a dunántúli kerületbe tartozik.

II. Az intézet története az 1943–44. isk. évben.

A V. K. M. 9.222/1943. és a K. T. F. 7.017/1943–44. számú rendelete szerint a tanítás november 3-án kezdődött. A hosszúra nyúlt szünet jó felhasználása céljából — a tanári testület szeptemberi értekezlete alapján — a helyben lakó növendékek irányítást kaptak az intézetben, a vidéken lakók pedig körlevélben kapták meg a szükséges tudnivalókat. Kötelezővé tettük a rádió-iskola hallgatását és a feladott munkák elvégzését. Többen szakmai gyakorlatot végeztek, mások szociális munkát, napközi otthon vezetését vállalták. Hetenként 1–2-szer közös kirándulásra mentünk a tanulókkal. A hosszú vakáció ergyűjtése lendületes munkára készítette a növendékeket az iskola első napjától fogva. A munkatöbblet és a gazdaságos időbeosztás nem volt hátrányos a tanulók egészségére. A rövidebb iskolaév inkább az ipari munkagyakorlatban érezte hatását, mint az elméleti tárgyakban.

1. Az iskola külső rendje.

Az iskola épületében az elmúlt iskolaévben nem történt változás. Háborús célokra sem az épület, sem pedig egyes termei nem voltak lefoglalva. A felszerelésben és bútorzatban nem történt változás.

Könyv- és szertárak. A tanári könyvtár gyarapodása 67 kötet, 695'40 P értékben. Ezek közül ajándék 31 db. Az ajándékozók neve közül kiemelkedik öz. Martinovics Ernőné neve, aki 12 kötetes lexikont ajándékozott a könyvtárnak. Az ifjúsági könyvtár 52 db művel gyarapodott, 208 — P értékben. 27 folyóiratot járattunk a tanári könyvtár számára. — A szertár beszerzései: 4 db történelmi fali térkép, 135 — P értékben, 5 db népi kerámia és 3 db népi szőtes összesen 48 — P értékben.

2. Az iskola belső rendje.

Az intézet fenntartója a *dombóvári Sz. Orsolya-rend*, jelenlegi főnöknője *M. Cieleszky Agnéa*.

A Katolikus Iskolai Főhatóság elnöke: *dr. Serédi Jusztinián* bíboros hercegsprímás, esztergomi érsek.

A hitoktatás püspöki biztosa: *Magyar Béla* pp. kamarás, prépost.

A Katolikus Tanügyi Főigazgatóság elnök-igazgatója *dr. Kürti Menyhért* c. tankerületi kir. főigazgató.

A dunántúli kerület főigazgatója: *dr. Balogh Albin* tanügyi főtanácsos.

Állami felügyeleti hatóság: A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium. Miniszter: *dr. Antal István*.

Tankerületi kir. főigazgató: *dr. bodrogi Koch Nádor*.

Az iparügyi minisztérium kerületi szakfelügyelője *Ferenczy Emil* min. főtanácsos.

Tanári testület.

Személyi változások. M. Király Gabriella rendtag, kézimunkatanár egyévi tanulmányi szabadságra ment. Óráit a testület tagjai látták el. — Új tagja nincs a testületnek.

Sorszám	A tanár neve, alkalmazásának minősége, képesítése (szaktárgyai)	Szolgalmi éveinek sz.		Mely osztályokban, mely tárgyakat és heti hány órában tanít?	Heti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb szolgalmi beosztása
		összesen	emelt az órá-ról				
1.	M. Horváth Otília rendtag igazgató tanítóképző-intézetekre filozófia, pedagógia	19	17	magyar irod. I—III. 2 nevelési kérd. I—IV. 1	3		Az önképző-kör vezetője
2.	Blank Erzsébet világi, óraadó tanár középsiskolákra mennységtan, fizika	6	5	testnevelés I—IV. 2	2		
3.	Sr. Dankó Kinga rendtag, r. műhelyoktató okl. szabómester	2	2	szakrajz I. 2 munkagyak. I. és IV. 20	22	I. és IV.	
4.	Fűrész József egyházi, hittanár középsiskolákra hitudomány	18	13	hittan I—IV. 1	1		Ifj. hitszónok, a Mária-kongregáció prezese
5.	M. Geszti Angéla rendtag, rendes tanár tanítóképző-intézetekre rajz, kézimunka	7	7	diszítőrajz I—IV. 8 stílusismeret I—III. 2	10		A rajzszerek őre
6.	Haityuffy Erzsébet világi, óraadó tanár középsisk. és Ittőképző-int. földrajz, természetrajz	7	2	történelem-földr. I—III. 2 egészségtan II. 1 honvédelmi ism. I—IV. 1	4		
7.	Sr. Horváth Klótid rendtag, óraadó tanár polg. isk.-ra mennységt. fizika, testnevelés	6	3	számítan-könyvvit. I—III. 2 anyagismeret I—IV. 3	5		
8.	Névény Gizella világi, h. műhelyoktató okl. szabómester	2	2	szakrajz II—III. 4 munkagyak. II—III. 20	24	II—III.	

Másvallású növendékeink hitoktatója: Cséry Lajos ág. h. ev. hitoktató-lelkész

A tanárok munkássága az iskolán kívül.

M. Horváth Otília igazgató a Tanítónevelőképző-int. Tanárok Országos Egyesületének, az Orsz. Magyar Iparművészeti Társaságnak a tagja. Az intézetben elhelyezett meteorológiai állomás vezetője; ádventi kultúr-estet, több bábszínház-előadást és iskolai ünnepélyt rendezett; népművelési előadást tartott.

Blank Erzsébet a szünidőben orkesztikái tanfolyamot végzett. Népművelési előadást tartott.

Fűrész József a Dombóvári Róm. Kat. Legényegylet, a Dombóvári Róm. Kat. Olvasókör, a Dombóvári Nemzeti Társaskör, a Magyar Férfiak

Szentkorona Szövetsége, a Pécsi Ciszterci Diákszövetség, a Hitoktatók és Hittanárok Egyesületének tagja. Ifjúsági hitszónok, a Credo-egyesület vezetője, a Mária-kongregáció prézeze. Naponként — a diákmisek alatt — gyóntatott, szükség esetén a plébániának segített a pasztorációs munkában.

M. Geszti Angéla illusztrálta P. Gausz: „Boldogasszony édes” című jellemnevelő könyvét.

Névény Gizella a népművelés keretében hathetes szabó-varró tanfolyamot vezetett, az őszi hónapokban szalón-gyakorlatot végzett a budapesti Apponyi-szalónban.

A tanulók száma és elhelyezkedési viszonyaik.

A tanulók száma: I. osztályban 14 rendes és 3 rendkívüli tanuló, II. osztályban 4 rendes, III. osztályban 6 rendes és a IV. osztályban 3 rendes tanuló. Gyarapodás a mult évhez viszonyítva 7.

A tanulók elhelyezkedési viszonyai: a szülői házban lakott 13, az internátusban 8, szállásadónál 1, vonattal járt be 5 tanuló.

Az internátus fenntartója a dombóvári Sz. Orsolya-rend, jogi képviselője a mindenkori főnök, jelenleg: M. Cielezsky Agnéta. Vezetője: M. Répássy Ernesztin tan. képző-int. igazgató, tanulmányi felügyelő: M. Horváth Ótília igazgató, nevelők: Sr. Barta Annuntiata és Sr. Fűzy Kornélia szerzetes-tanítónők.

A vonattal bejáró tanulók pontos időben jelentek meg a tanításon, 2 tanuló negyedórával előbb távozott az utolsó órától. Vonatközlekedési zavarok nem voltak.

Ügymenet.

Az ügyvezetés a Rendtartások és Utasítások, valamint a rendkívüli idők követelte rendeletek szerint történt. A rövidített iskolaévre szóló tanmenetet a tanárok a szeptemberi módszeres értekezlet szellemében állították össze, melyet a K. T. F. hagyott jóvá. Az első félévet a rendelkezések szerint február 29-én, a második félévet pedig április 1-én zártuk le. A Rendtartásban előírt szünetek közül nem tartottuk meg a Szent Erzsébet-napi és a félévi szünetet. Rendkívüli szünnap volt január 19-én, Árpád-házi Szent Margit szentényilvánítása alkalmából. — Decemberben megszerveztük a rádió-riadó szolgálatot. Légiveszély és riadó miatt január óta 14 esetben szakadt meg a tanítás.

Hivatalos látogatások.

A f. isk. évben a következő hivatalos látogatóink voltak: nov. 25-én dr. Nyirjesy Sándor tanügyi tanácsos, a székesfehérvári tankerület szakelőadója; december 10-én dr. Balogh Albin tanügyi főtanácsos, kat. tanügyi főigazgató; március 1-én dr. bodrogi Koch Nándor tankerületi kir. főigazgató; 20. és 21-én M. Gulyás Alice keresk. középiskolai igazgató, K. T. F. általános tanulmányi felügyelője látogatta meg az iskolát.

3. Az iskola nevelő-oktató munkája.

A) Testnevelés és iskolaegészségügy.

A testnevelési órák menete az Utasítás szellemében folyt. Érvényre jutott benne az egészségi, pedagógiai és esztétikai követelmény. Utóbbi cél elérésére gyakran iktattunk az óratervbe ritmikus mozgásokat, zenekísérettel. A magyar népi játékok ismertetésére és megszerettetésére nagy gondot

fordítottunk. Az intézet nyári uszodájában minden tanulónak van alkalma az uszás megtanulására. Télen a gimnázium pályára jártak korcsolyázni.

Az iskolaorvosi teendőket az internátus orvosa látta el. Első félévben megvizsgálta az összes növendékeket s azoknak, akik különleges vizsgálatra vagy kezelésre szorultak, megadta az utasítást. 2 növendék teljes felmentést kapott a testnevelés alól, 3 pedig a nehezebb szertorna alól. A kötelező tbc-oltást az I. osztályos növendékek lebruárban kapták meg. Szemvizsgálat egyszer volt az év folyamán.

Az egészségi állapot általában közepes volt. I. növendék megszakította tanulmányait általános testi gyengeség miatt. A téli hónapokban gyakori volt az influenzás megbetegedésből eredő 3—4 napos hiányzás. Egy növendék hosszabban mulasztott szövődményes mellhártya-gyulladás miatt.

A légóalmi ismeretek tanítása a testnevelési órák keretében folyt.

Leventeoktatás. Blank Erzsébet tanár elvégezte a leventeányvezető-tanfolyamot. A helybeli önkéntes csapat vezetésében részt is vett. Intézetünkben nem folyt leventeány foglalkoztatás.

A szokásos őszi *tanctanfolyamot* ezidén nem tartottuk meg. Elmaradt a májusi *tornaünnepély* és sportkör osztályok közötti mérkőzése is.

Kirándulás. Hosszab kirándulás nem volt az év folyamán. Az őszi hónapokban minden héten rendeztünk egy-egy napos kirándulást a közeli vidékre. A tervbevett üzemlátogatások közül csak a háziszövede meg-látogatását végeztük el.

B) Értelmi nevelés.

Az értelmi nevelés a K. T. F. által jóváhagyott *rövidített tanmenet* szerint folyt. Az anyagcsökkentésnél figyelembe vettük azt, hogy mely rész hagyható el anélkül, hogy a továbbhaladást meg ne akadályozzuk. A nevelőmozgások kiemeléséről most sem feledkezünk meg, sőt néha fokozott mértékben is felhasználjuk a körülményekadta nevelő alkalmakat a megfontolásra és az érzelmek mélyítésére.

Az *óralátogatások* előzetes megbeszélések alapján történtek; célul a tanulók megismerését és az egyonlotti osztályozást tűztük ki. A tanárok nagy óraszámra miatt ezidén kevesebb volt az óralátogatások száma.

Bemutató óra két alkalommal volt: nevelési ismeretből ési rodalomból.

A *magyar nyelv védelmébe* minden tanár bekapcsolódott. Küzdötünk az idegen szavak, különösen az iparban annyira szokássá vált idegen szakkifejezések ellen. Egyöntetűen javítottuk a hibás hangsúlyt és az idegenszerű mondat szerkesztést.

Írásbeli dolgozatok.

A *magyar nyelvből* és irodalomból. I. osztály. 1. A művészi munka. Tollbamondás. 2. De jó ipariskolába járn! Elmélkedés. 3. Milyen volt a műveltség Szent Margit korában? Gárdonyi műve alapján. 4. Magyar hölgynek születni nagy és szép gondolat. (Garay) Elmélkedés.

II. osztály. 1. Mit dolgoztam a szünidőben? Leírás. 2. Hogyan kerültem ide? A ruhaanyag elbeszélése. Anyagismereti tanulmány alapján. 3. Hazánk helyzete és története Szent Margit korában. Korjellemzés. 4. Szeretni e mindent adó hazát! Elmélkedés.

III. osztály. 1. A nyári munkám. Leírás. 2. Iréne jelleme. Kisaludyt műve alapján. 3. Miért volt áldozat Szent Margit a haza oltarán? Gárdonyi műve alapján. 4. A nők szívében él a haza jövője. Elmélkedés.

IV. osztály. 1. Nyári tapasztalataim. Leírás. 2. A kalotaszegi népművészete. Leírás. 3. Milyen volt a ruházatkodás és a hímzés Szent Margit korában? Korrajz. 4. Mit kíván a magyar nőtől ma a haza? Elmélkedés.

Számтан-könyvvitelből osztályonként 2–2 dolgozatot írtak a befejezett tanulmányi egységek után.

Műhelygyakorlatok.

I. osztály. Különféle varrás, hímzés, a gomblyukazás gyakorlása mintadarabon; munkakötény, kis- és nagypárna, ingszoknya, divatnadrág, női hálóing, harisnyatartó; férfiing és lábravaló; csecsemőkelengye kicsinyített méretben.

II. osztály. Mintadarabok készítése a felsőruha varrásánál előforduló eldolgazásokkal, szegőzéssel, gomblyukvarrással, zsinórozással és különféle zsebekkel. Ingzubbony, sima és haragos alj, berakott alj, angol ruha, nyári ruhák huzással és berakással, pongyola és gyermekruhák varrása.

III. osztály. Alakítások, szövtruha, kis- és nagykabát, nyári vászon és selymruha, gyermekruha és kabát, angol kosztüm készítése.

Fonalhiány miatt az I–III. osztályokban kevés fehérnemű, illetve ruhahímzést tudunk készíteni. Hogy az előírt hímzést elsajátítsák a tanulók, kisebb mintadarabokon és díszmunkákon tanulták meg a munka kivitelezését.

IV. osztály. Csipkemunkák: horgolt, kötött, vert és tücsipke. Magyar néphimzések: mezősegi, kalotaszegi írásos és vagdalásos, szálánvarrott, torockói, sárközi, mezőkövesdi, hódmezővásárhelyi és szűrhimzés. Műhímzések: holbein-hímzés, úri-hímzés, tüftetés, elefántcsont hímzés, japán-hímzés, aranyhímzés. Fonalhiány és a fonál silánysága miatt több munkát csak kis mintadarabon sajátítottak el a tanulók.

Az évvégi *rajz- és kézimunkakiállítás* a tanév gyors befejezése miatt elmaradt.

Rendkívüli tárgyat nem tanultak a tanulók.

Tanulmányi verseny, évvégi összefoglalás nem volt.

C) Erkölcsi nevelés.

Valláserkölcsi nevelés.

A valláserkölcsi neveléssel tanítványainkból öntudatos, gyakorlati katolikus, jellemes nőket igyekeztünk alakítani, kik a mai világnézeti küzdelmekben bátran megvallják hitüket s megállják helyüket. Gondolkodásukban, cselekedetükben és egész magatartásukban megnyilatkozik az a katolikus felsőbbrendűség, mely nemcsak földi mértéket ismer. Ismeri a természet erejét az emberben, de várja és megérzi a kegyelem közreműködését is lelke, jelleme alakításában. Tudja, hogy a természetet nem lehet száműzni, de meg lehet és meg is kell szentelnie a kegyelem eszközeinek felhasználásával. A vallásos érzés legmaradandóbb benyomásait az évi háromnapos lelkigyakorlat érlelte meg, melyet *Várkonyi János* szeminariumi lelkiigazgató vezetett. Ezenkívül a heti exhortatio alkalmi vonatkozásai, az elsőpénteki és sok mindennapi szentelőadás, végül a kongregációs élet voltak a valláserkölcsi nevelés mélyítői. A nevelési ismeretek öráit a jellemképzés szolgálatába állítottuk. Itt fektettük le a lélektani alapjait a helyes önismeretnek és önértékelésnek, itt mutattunk rá legtöbbször az önnevelés és az önállóság szükségességére.

Nemzeti nevelés.

A nemzeti nevelés napjainkban nemcsak általános elméleti, hanem valóban megfogható értékkel bír. A háború követelte áldozatokat egyéni szempontból nem lehet megérteni és csak nemzeti érzéssel lehet szívesen vállalni. Az egyén kénytelen mindig arra gondolni, hogy milyen szépen lehetne élni, ha az a sok pénz, nyersanyag, munkaerő, mely a pusztítás célját szolgálja, építő irányban használnódnék lel. Igyekeztünk tanítványainkba belenevelni az öntudatot, hogy ők nemcsak anyaggyeének, hanem egy nemzet tagjai és ezért a nemzetért háttérbe kell szorulnia minden egyéni és faji érdeknek, vagyont, életet kell áldozni érte. Tanítványaink nem felejtettek el szenvedni, sírnak, ha fájdalom, veszteség éri őket, de természetesnek találják minden áldozatot, mert tudják, hogy most van a szülő-mettség ideje, hogy majd annál bőségebb legyen a szüret. — Kossuth Lajos halálának ötvenéves évfordulóján rendezett nagysikerű hazafias ünnepélyünk növendékeink lelkében maradóan idézte fel hazánk egyik szenvedésteljes, de dicsőséges korszakát, amikor a magyar szabadság veszeélyben forgott, a fegyverek le is gyűrték, de a lelkekkel nem bírt az erőszak: az önként vállalt, kitartással viselt szenvedés és a szabadságharc emlékein kiolthatatlan lángoló lelkesedés mégis győzött.

Szociális nevelés.

A szociális nevelés a nőipariskolában minden tárggyal kapcsolatban előtérbe jut. A nőipariskola különösen alkalmas arra, hogy a már amugyis csak emlékként létező társadalmi osztályokat összehangolja és biztosítsa a megértést és a kölcsönös megbecsülést, szellemi és testi munkás között. Tanítványaink tudják, hogy milyen sok jót tehet az, aki az általános műveltség birtokában varráshoz, fűzéshez ért és háziipari dolgokban is jártas. Mindig hangsúlyoztuk előttük a munka dicsőségét és a takarékoság fontosságát. Tudatában vannak annak, hogy hozzáértő munkás kezük milyen nagy érték képvisel, különösen napjainkban. A szegény gondozásban nem szüleik, hanem a maguk képességeiknek megfelelően vettek részt. A gyermekvédő-egyesület részére csecsemőkelengye varrását vállalták.

Egyesületi élet.

Mária-kongregáció. Prézis: Fűrész József hittanár, prelektá: Pintér Piroksa. Célja volt az öntökeletesedés munkálása és apostolkodás Krisztus országának kiépítéséért. A tagok három szakosztályban működtek: hitbuzgalmi-, szociális- és missziós-szakosztályban. Havonkint egy közös és egy szakosztályi gyűlést tartottak. A közös gyűlések tárgyköre: a prézesnek az egyházi évhez simuló beszéde, világnézeti kérdések fejtegetése, pápai körlevelek ismertetése. A szakosztályi gyűlés tárgysorozata a szakosztály különleges kívánalmának felelt meg.

A hitbuzgalmi szakosztály vezetője Wirth Éva. Az évi munka középontjában az engesztelés gondolata állott, a világbékéért. — A szociális szakosztály vezetője Moldoványi Magda. A tagok a cselekvő felebaráti szeretetet elismerésre méltó módon gyakorolták az egész év folyamán, különösebben karácsony előtt. Szétosztottak 200 — P készpénzt, 1 mázsa fehér-, 2 mázsa kenyérlisztet, 20 kg zsirt, 10 kg babot, 10 kg gyümölcsöt, 20 kg lekvárt, 5 kg húsfélét, sok zöldségfélét, ruhaneműt, 4 pár bőrcipőt, 2 mázsa fát és 4 mázsa szenet.

A missziós-szakosztály vezetője Holnapi Jolán. A szakosztály működését a Diákvezető irányította. Havonkint 60 db „Katolikus Misszió”-t, 12 db „Néger gyermek”-et helyeztek el, 2 pogány gyermeket kereszteltet-

tek. A Szentséges Atya szándékára felajánlottak: 650 szentmisét, 390 szentáldozást, 1110 szentségátogatást, 2000 rópiát, 315 kereszttűt, 40 rózsafüzért, 790 önmegtadást, 308 jöttéket, 2394 egyéb imát, 2843 tanulási vagy munkaórát. — A missziókat 574 — P-vel segítették.

Március 25-én tagfelvételt és diszgyűlést tartottunk. Barth Etelka jóllétező gondos előkészítése után 39 új tag tette le fogadalmát Szűzanyánk lábaihoz.

Zrínyi Ilona-önképzőkör. Tanárelnöke M. Horváth Ottilia, ifjúsági elnöke Zádori Mária. Az év folyamán 6 gyűlést tartottunk. A gyűlések elméleti és gyakorlati irányú munka folyt: irodalmi, művészeti és ipari életre vonatkozó dolgozatokat, versenydolgozatot mutattak be, költeményeket és énekszámokat adtak elő és ruhatervezéseket készítettek. Nagy kedvvel és jó sikerrel rendezték meg a hagyományos iparista Mikulás-délutánt, melyre a testvérintézet növendékeit is meghívták.

Műsor: 1. Beköszöntő. Előadta Wüsch Erzsébet. 2. Mikulás-bácsi intelméi. 3. Mikulás napra. Irta és előadta Farkas Erzsébet. 4. Napsugárpénso. Bohózat, előadta a I-II. osztály. 5. Mikulásvárás. Vers, írta és szavalta Károlyi Erzsébet. 6. Magyar népdalokat énekel Világosi Rózsa.

A karácsony előtti gyűlés műsora a karácsonyi népi szokásokat ölelte fel. — A februári nyilvános gyűlés műsorán larsangi darabok szerepeltek, legkiemelkedőbb pontja volt az ötletes dívatbemutató. Az előadást zártkörű tánc követte. — A kör folyóirata a Lantunk, havonként jelent meg. Megörökítette a gyűlésen elhangzott értékeesebb dolgozatokat és könyvismertetéseket. Állandó rovatai voltak: a népművészeti rovat, ruhatervezések és az ipari életbe vágó hasznos tudnivalók.

Kanizsai Dóra-sportkör. Vezető tanára Blank Erzsébet, fűsági elnöke Babits Klotild. Szakosztályai: torna, atlétika, korcsolya, úszás, kosárlabda. A tagok hetenként egyszer, korosztályonként gyakoroltak. Osztályok közti kosárlabda-mérkőzést rendeztek. Az évvégi tornaünnepély elmaradt.

Iskolai ünnepélyek.

Az adventi kultürest műsora:

1. Halmos: Áldjátok Istenünket, énekelte a kar. 2. Ünnepi beszéd. Tartotta P. Emil terences-áya. 3. Tarnavölgyi: Dal a szeretetről. Szavalta Pintér Piroksa V. o. t. 4. Chopin: Polonaise. Zongorán előadta Komlósi Olga V. o. t. 5. Dienes: Boldogok az irgalmasok. Mozdulatkórus. Bemutatták az intézet növendékei. 6. Pápai himnusz, énekelte a közönség.

A március 15-i nemzeti ünnepély műsora:

1. Petőfi: Honfi dal. Szavalta Kőváry Izabella IV. o. t. 2. Ünnepi beszédet mondott gutori Földes Margit tanárnő. 3. Móra: Március 15. Szavalta Lovász Jenő gyak. isk. tan. Halmos: 4. Magyar föld ünnepe, énekelte a kar. 5. Kovács: Magyar imádság. Szavalta: Tóth Éva III. o. t. 6. Szabados: Egri nők. Daljáték. 7. Papp-Váry Elemérné: Hiszek egy, énekeltek az összes növendékek.

Az iskola és a szülői ház.

A nevelés sikerét az iskola és a szülői ház harmonikus együttműködése biztosítja. Az iskola részéről minden megtettünk, hogy a célt minél jobban megvalósíthassuk: fogadóórákat tartottunk és szülői értekezleten ismertettük a jelen nevelési problémákat. *Fogadóórát* az igazgató hetenként kétszer, a testület tagjai pedig egyszer tartottak. Az őszi szülői értekezlet tárgya a háborus tanév nevelési kérdéseivel, a tavaszi pedig a katolikus szellemű neveléssel foglalkozott. — Az iskola és a szülői ház érintkezését hathatósan mozdították elő az iskolai ünnepélyek.

Jótekonyság.

A Horthy Miklós-ösztöndíjat két tanuló élvezte: Czeluska Katalin és Zádori Mária. A Dombóvári Járasi Ipartestület 40 — P adományát Igloi Ilona Kapta meg. Könyvjutalomban részesültek: Farkas Erzsébet, Scherer Cecília és Wüsch Erzsébet.

A tanulók általános megítélése.

Az I. osztályosok szorgalmas, kitartó, leleményes és jól együttműködő osztályok képét mutatták. Viseletükben tiszteletudók és szerények voltak. Fegyelmi vétség nem fordult elő. — A II. osztályosok gyengén közepes eredményt mutattak, az 1—2 napos hiányzás gyakrabban előfordult köztük, ami a kötelező könnyenévésére mutat. Kisebb tiszteletlenség is többször előfordult. — A III. osztályosok szorgalmas csapata sok önállóságot áruelt el mind a gyakorlati munkákban, mind pedig az ünnepélyek rendezése alkalmával. A közepesenl jobb tanulmányi eredményt értek el. — A IV. osztály tanulói gyengébb készséget tudtak felmutatni a gyakorlati munkákban; ennek oka nagyrészt az anyagihiányon múll, kisebb részben pedig abban, hogy a növendékek az iskolai munkán kívül otthon is vállaltak ipari munkát.

III. A tanulók érdomsorozata.

I. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Sr. Dankó Kinga.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, internátusban lakik-e?	TANTÁRGYAK										Rendszerezés	Tandj			
		Magaviselet	Híftan	Ígér meg és írod.	Tört. földrajz	Szfűismeret	Számítan	Anyagismeret	Diszfűrajz	Szabásrajz	Műhelygyak.			Hímzés	Testnevelés	Kitartás
5.	Benedek Ilona	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	3
	Dvorszhi Lujza (i)	2	3	2	2	3	2	2	3	2	3	2	3	2	3	3
	Farkas Erzsébet	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	2	1
	Farkas Mária	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	3	1	2	2
	Halász Margit (i)	1	1	3	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1
10.	Kovács Anna	1	1	3	2	2	2	2	1	2	1	3	1	2	2	2
	Küzdő Margit (i)	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2	2	2
	Magyar Anna	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	3	1	2	2	2
	Pap Erzsébet	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2
	Pécsi Mária (i)	1	1	3	1	1	3	2	1	1	1	3	1	2	3	1
	Sándor Piroksa (i)	1	1	2	1	1	3	2	1	2	1	1	1	2	2	2
	Török Mária	1	1	2	2	2	3	2	2	1	1	3	1	2	3	3
Valkó Mária	1	2	3	2	2	2	2	2	2	1	3	1	2	3	3	
Vinekker Ágota	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	

Rendkívüli tanuló: Jáger Erzsébet, Parth Anna, Világosi Rozália.

Kimaradt: Fekete Irén, Péter Mária, Szendrői Irén.

Polgári iskolából jött: jó 4, elégséges 10.

II. OSZTÁLY.

Oszztályfőnök: Névery Gizella.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, internátusban lakik-e?	TANTÁRGYAK										Tandij					
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv és irod.	Tört. földrajz	Stílusismeret	Számítás-környezet	Anyagismeret	Egészégtan	Diszfőrajz	Szabásrajz		Műhelygyak.	Testnevelés	Honföldrajz ismeretek	Alt. tanulm. eredm.	Rendszeretet
	Ferencz Ilona	2	1	2	2	2	2	3	2	2	3	2	2	2	2	3	3
	Iglói Ilona	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Lenti Magdolna	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1	2	2	3
	Mosócky Irma	1	2	3	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	2	2	3

Kimaradt: Brunn Margit, Kovács Piroska.

III. OSZTÁLY.

Oszztályfőnök: Névery Gizella.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, internátusban lakik-e?	TANTÁRGYAK										Tandij					
		Magaviselet	Hittan	Magyar irod.	Tört. földrajz	Stílusismeret	Számítás-környezet	Anyagismeret	Diszfőrajz	Szabásrajz	Műhelygyak.		Testnevelés	Honföldrajz ismeretek	Alt. tanulm. eredm.	Rendszeretet	
	Hetesi Irén	1	1	2	1	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	1	
	Horváth Ilona (i)	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1	2	1	
	Károlyi Erzsébet	1	1	2	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1	2	1	
	Schwerer Cecília (i)	1	1	3	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	1	
5.	Wüsch Erzsébet (i)	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Zádori Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	

IV. OSZTÁLY.

Oszztályfőnök: Sr. Dankó Kinga.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, internátusban lakik-e?	TANTÁRGYAK										Tandij				
		Magaviselet	Hittan	Magyar irod.	Stílusismeret	Anyagismeret	Diszfőrajz	Csipke munka	Hímzés	Testnevelés	Honv. ism.		Alt. tanulm. eredm.	Rendszeretet		
	Czeluska Katalin	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	
	Kovács Irén	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	2	1	2	1
	Takács Sárolta	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	2	2

Kimaradt: Molnár Lujza.

IV. Záróvizsgálat.

A záróvizsgálatra 9 növendék jelentkezett, 6 a felsőruha-varró, 3 pedig a himző osztályból. A gyakorlati vizsgálat a szabásrajzzal vette kezdetét, április 13-án. Ezt követte a gyakorlati munka, 14—19-ig. A gyakorlati vizsgálatot a diszfőrajz fejezte be, 20-án. Az írásbeli vizsgálat április 21 és 22-én folyt. A gyakorlati és írásbeli vizsgálaton egyénenként más léteelt dolgoztak ki a tanulók.

A szóbeli vizsgálat április 26-án volt. Elnöke dr. Förhécz József kir. kat. tan. képző-int. igazgató, kormányképviselő nemes Czike Gábor tanügyi főtanácsos, áll. ipari középisk. igazgató, külső iparostag Harray Ferencné női szabómester; a bizottság tagjai a felső osztályok tanárai és művezetői voltak. — A jelöltek mind Végbizonyítványt nyertek a következő eredménnyel:

Női szabó és leányruhakészítő iparból:

	Elméleti tárgyak:	Gyakorlati tárgyak:
Hetesi Irén	2	2
Horváth Ilona	1	1
Károlyi Erzsébet	3	1
Schwerer Cecília	2	2
Wüsch Erzsébet	1	1
Zádori Mária	1	2

Mű- és aranyhímző iparból:

Czeluska Katalin	1	1
Kovács Irén	1	1
Takács Sárolta	2	1

A Végbizonyítvány a m. kir. iparügyi miniszter Urnak 21.628/1937. számú rendelete alapján a megfelelő iparágban munkakönyv váltására és — hat hónapi szakbavágó gyakorlat igazolása után — mestervizsgálatra való bocsátásra jogosít.

Pályaválasztás: Az előző tanév végén záróvizsgálatot tett tanulók közül ipari pályán maradt 4, háztartásban maradt 3 és hivatali pályára ment 1 tanuló.

V. Statisztika.

1. A tanulók száma és fontosabb adatai.

	I.	II.	III.	IV.	Összesen		
						o s z t á l y	
a)	Beiralkozott	20	6	6	4	36	
	Rendkívüli tanuló	3	1	—	—	4	
	Osztályvizsgálatot tett	14	4	6	3	27	
	Ezek közül ismétlő	—	—	—	—	—	
b) életkora	1929-ben született	7	—	—	—	7	
	1928-ban " " " " " " " "	5	2	—	—	7	
	1927-ben " " " " " " " "	1	—	—	—	1	
	1926-ban " " " " " " " "	1	2	2	2	7	
	1925-ben " " " " " " " "	—	—	3	—	3	
	1924-ben " " " " " " " "	—	—	1	—	1	
	1923-ban " " " " " " " "	—	—	—	1	1	
c) vallása	Római katolikus	13	4	6	1	24	
	Ágostai evangélikus	1	—	—	2	3	
d) anyanyelve, nyelvismerete	Magyar anyanyelvű	14	4	4	1	23	
	Német anyanyelvű	—	—	2	2	4	
	Csak magyarul beszél	14	4	3	1	22	
	Magyarul és németül beszél	—	—	1	2	3	
Magyarul és szerbül beszél	—	—	2	—	2		
e) szülők foglalkozása szerint	Kisbirtokos	3	—	1	—	4	
	Kisiparos	2	1	1	—	4	
	Nagykereskedő	1	—	—	—	2	
	Kiskereskedő	1	—	—	—	1	
	Közlekedési tisztviselő	2	1	—	—	3	
	Közl. segédszemély, altiszt	2	2	2	3	9	
	Pap, tanár, tanító	1	—	1	—	2	
	Egyéb foglalkozású	2	—	—	—	1	
f) szülők lakóhelye szerint	Az iskola székhelyén lakik	6	4	3	1	14	
	A vármegyében " " " " " " " "	2	—	—	—	2	
	Baranya vm.-ben " " " " " " " "	2	—	—	2	4	
	Somogy " " " " " " " "	4	—	—	—	4	
	Bács-Bodrog " " " " " " " "	—	—	3	—	3	
g) közül bejárók	Vonattal jár be: Csikóstóttősről	—	—	—	2	2	
	Döbröközről	1	—	—	—	1	
	Kaposvárról	1	—	—	—	1	
	Nagyberkből	1	—	—	—	1	
	Sásdrol	1	—	—	—	1	
	Vásárosdombórol	—	—	1	—	1	

	I.	II.	III.	IV.	Összesen	
						o s z t á l y
h) lakás szerint	Szüleinél lakik	8	4	3	3	18
	Internátusban lakik	5	—	3	—	8
	Szállásadónál lakik	1	—	—	—	1
i) óra-mulasztása	A heti óraszámnál kevesebbet mulasztott tanulók száma	9	3	3	—	15
	Az igazoltan mulasztott órák sz.	404	136	126	124	790
	Az igazolatlanul " " " " " " " "	—	—	—	—	—
j) ált. előmenetele	Kitűnő rendű	—	—	—	—	—
	Jeles " " " " " " " "	—	—	2	—	2
	Jó " " " " " " " "	11	2	4	3	20
	Elégséges " " " " " " " "	3	2	—	—	5
	Tulnyomóan elégséges " " " " " " " "	1	—	—	—	1
	Elégtelen egy tárgyból " " " " " " " "	—	—	—	—	—
k) tanulmányi eredményei	Feltandíjat fizetett	—	—	1	—	1
	Teljes " " " " " " " "	14	4	5	3	26

2. Tanulmányi eredmények.

Tantárgyak	Osztályok — A tanulók száma — Érdemjegyek							
	I. o.		II. o.		III. o.		IV. o.	
	jeles	elégséges	jeles	elégséges	jeles	elégséges	jeles	elégséges
Magaviselet	12	2	3	1	6	—	3	—
Hittan	9	4	2	2	6	—	3	—
Magyar nyelv és irodalom	1	7	6	2	1	4	1	2
Történelem-földrajz	6	7	1	4	6	—	—	—
Stílusismeret	9	4	1	4	5	1	—	3
Számтан-könyvvitel	3	7	4	4	2	4	—	—
Anyagismeret	4	8	2	2	4	2	—	2
Egészségtan	7	6	1	3	4	2	—	3
Disztórajz	8	5	1	2	2	6	—	—
Szabásrajz	9	3	2	2	4	2	—	—
Műhelygyakorlat	9	3	2	2	4	2	—	—
Csipke-munka	—	—	—	—	—	—	—	3
Hímzés	12	2	—	—	—	—	—	3
Testnevelés	4	2	8	—	2	3	3	—
Honvédelmi ismeretek	10	3	1	4	5	1	—	3
Ált. tanulmányi eredmény	—	11	3	—	2	2	4	—
Rendszeretet	4	7	3	1	3	6	—	—

* = fel van mentve.

3. Iskolai felszerelések értéke.

T é t e l e k	Gyarapodás				Állomány		
	vétél d a r a b	ajándék d a r a b	érték		darab	érték	
			P	f		P	f
Bútorok	2	—	850	—	483	9.642	68
Házi és irodai felszerelés	—	—	—	—	33	4.095	93
Tanári könyvtár	36	31	695	40	2165	12.645	76
Ifjúsági könyvtár	52	—	208	—	1375	5.392	16
Tört. és földrajzi szertár	4	—	135	—	454	3.169	—
Vegyvtani szertár	—	—	—	—	237	1.368	80
Fizikai szertár	—	—	—	—	128	7.834	53
Természettudományi szertár	—	—	—	—	401	4.820	62
Rajzszertár	8	—	48	—	94	595	25
Tornaszertár	—	—	—	—	108	1.562	—
Zeneszertár	—	—	—	—	18	10.562	—

4. Az iskola népessége.

Tanév	Osztályozott nyilvános tanulók					Rend- kívüli tanulók	Össze- sen
	I.	II.	III.	IV.	I—IV.		
	o s z t á l y						
1933—34	15	9	4	—	28	3	31
1934—35	16	16	3	—	35	5	40
1935—36	14	19	7	5	45	7	52
1936—37	8	19	5	6	38	4	42
1937—38	11	8	12	2	33	6	39
1938—39	11	12	3	2	28	7	35
1939—40	11	9	8	2	30	2	32
1940—41	9	6	7	3	25	6	31
1941—42	5	10	7	3	25	6	31
1942—43	5	7	8	—	20	4	24
1943—44	14	4	6	3	27	4	31

VI. Tájékoztató a jövő tanévre.

A beíratást és az iskola megkezdését az újságok és a rádió adják majd hírül. A beíratási és egyéb díjak 24— P. évi tandíj 150— P. Fel-
veszünk rendes- és rendkívüli tanulókat. A rendkívüli tanulók csak a gyako-
rati órákat látogatják. Az iskolából kilépő tanuló beíratott díját nem
térítjük vissza. — Zenetanulás (zongora és hegedű) az intézet államilag
engedélyezett nyilvános zeneiskolájában lehetséges.

Az I. osztályba lépő tanuló köteles bemutatni az anyakönyvi kivo-
natot, a keresztlevelet, a középiskola vagy polgári iskola IV. osztályú
bizonyítványát (rendkívüli tanuló az utolsó iskolai bizonyítványát).

A V. K. M. 120.700/1943. sz. rendelete alapján felvehető olyan
tanuló is, aki a *népiskola* felső tagozatát legalább jeles eredménnyel
végezte el és a *felvételi vizsgálatot* letette. A vizsgálat tárgya: magyar
nyelv, történelem, földrajz, számtan, ásványtan és vegytan, természettan,
élet- és egészségtan.

A tanulók szüneti magatartásának ellenőrzése tárgyában a V. K. M.
109.906/1938. sz. rendeletéből:

„Az iskola nevelő munkájának folyamatos jellegéből következik,
hogy tanítványait a nyári szünet folyamán sem veszítheti szem elől.”

„Az igazgató bizza meg a vezetése alatt álló intézet tanári testüle-
tének egy vagy több tagját az iskola székhelyén tartózkodó tanulók maga-
viseletének szüneti ellenőrzésével.”

„A tanulóknak a szüneti folyamán elkövetett súlyosabb fegyelmi
vétségeit az iskolai év megkezdésekor szabályszerű fegyelmi eljárás során
kell elbírálni.”

Az igazgató a nyári szünetben hétfőn 8—10-ig tart fogadó órát.

A női pariskola *tankönyv-jegyzeteit* a budapesti áll. női pariskola adja
ki. Megrendelés csak az iskola útján történhetik. Tankönyvjegyzéket ezért
nem adunk ki.

Tartalomjegyzék.

	Oldal
I. Az iskola multja	3
II. A tanév története az 1943—44. isk. évben	
1. Az iskola külső rendje	4
2. Az iskola belső rendje	4
3. Az iskola nevelő- oktató munkája	6
III. A tanulók érdemsorozata	11
IV. Záróvizsgálat	13
V. Statisztika:	
1. A tanulók száma és fontosabb adatai	14
2. Tanulmányi eredmények	15
3. Iskolai felszerelések értéke	16
4. Az iskola népessége	16
VI. Tájékoztató a jövő tanévre	17

FŐFELÜGYELETI HATÓSÁG:
SZÉKESFEHÉRVÁRI TANKERÜLET.

KATOLIKUS ISKOLAI FŐHATÓSÁG:
DUNÁNTÜLI KERÜLET.

A
SZENT ORSOLYA-REND
DOMBÓVÁRI
NŐIPARISKOLÁJÁNAK
ÉVKÖNYVE

AZ 1943—44. ISKOLAI ÉVRŐL.

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK 18. ÉVE.

SZERKESZTETTE:
M. HORVÁTH OTTILIA
IGAZGATÓ.